

Kompetansemål for muntlig kommunikasjon

Nivå 1
Kan kommunisere enkelt i kjente kontekster
Den voksne skal kunne <ul style="list-style-type: none"> • bruke strategier for å ta del i enkel muntlig kommunikasjon • ta i mot og følge opp enkle beskjeder og enkel informasjon • identifisere og formidle hva en ikke forstår og be om hjelp

Kompetansemål
Kommunikasjons- og læringsstrategier
På dette nivået skal den voksne kunne <ul style="list-style-type: none"> • etablere en enkel samtale • signalisere interesse og forståelse i en samtale verbalt og ikke-verbalt • gi uttrykk for hva en ikke forstår og be om hjelp • reflektere over kommunikative utfordringer i egen hverdag • bruke læringsstrategier ut fra egne behov for å styrke muntlige ferdigheter
Lytte og respondere
På dette nivået skal den voksne kunne <ul style="list-style-type: none"> • lytte og respondere i en enkel samtale • oppfatte vanlige høflighetsformer og hilsningsfraser • ta i mot og følge opp enkle beskjeder og instruksjoner • oppfatte sentral informasjon i en enkel beskrivelse eller fortelling • identifisere enkelt uttrykte følelser, meninger og behov i verbalt og ikke-verbalt språk
Tale og kommunisere
På dette nivået skal den voksne kunne <ul style="list-style-type: none"> • bruke vanlige høflighetsformer og hilsningsfraser • gi enkle beskjeder, forklaringer og instruksjoner • gi uttrykk for behov i dagligdagse situasjoner • ha en uttale som stort sett ikke hindrer kommunikasjon • fortelle om egen jobb, hverdagsliv og interesser • svare på og stille enkle spørsmål om personlige forhold og emner man kjenner godt • delta i enkle samtaler om hverdag, jobb og opplæring

Nivå 2
Kan delta aktivt i kommunikasjon om temaer av personlig og faglig interesse i kjente kontekster
Den voksne skal kunne <ul style="list-style-type: none"> • beherske muntlig kommunikasjon i dagligdagse situasjoner • ivareta egne interesser og behov i de fleste situasjoner i samfunnet • videreutvikle eget muntlig språk gjennom strategier tilpasset kontekst og behov

Kompetansemål
Kommunikasjons- og læringsstrategier
På dette nivået skal den voksne kunne <ul style="list-style-type: none"> • etablere og opprettholde samtaler i dagliglivet • gjøre noen tilpasninger av eget språkbruk ut i fra mottaker, formål og sammenheng • samtale om hvordan ord og setningsstrukturer skaper sammenheng i muntlig tekst • reflektere over egen bruk av kommunikasjonsstrategier • samtale om betydning av uttale for kommunikasjon • bruke strategier for å klargjøre og bekrefte felles forståelse • bruke ulike strategier for lære seg nye ord og begreper • beskrive og vurdere utvikling av eget muntlig språk • definere egne læringsbehov og sette egne læringsmål
Lytte og respondere
På dette nivået skal den voksne kunne <ul style="list-style-type: none"> • identifisere og reagere når man ikke har fått med seg vesentlig informasjon i beskjeder, avtaler og instruksjoner • oppfatte relevant informasjon i formelle situasjoner • få med seg hovedinnholdet i de fleste aktuelle radio- og tv-programmer • innhente informasjon av personlig interesse • oppfatte henvendelser fra mennesker med ulik språk- og dialektbakgrunn
Tale og kommunisere
På dette nivået skal den voksne kunne <ul style="list-style-type: none"> • bruke sentrale fagord i egen hverdag • snakke med tydelig uttale • uttrykke og grunngi egne standpunkter og vise respekt for andres • gi uttrykk for egne tanker, følelser og behov • gi instruksjoner og forklaringer til relevante arbeidsoppgaver • løse problemer og misforståelser som oppstår i jobb og hverdag • gjøre avtaler og diskutere praktiske gjøremål på en klar og tydelig måte • uttrykke egne meninger om aktuelle temaer i media • samhandle med andre gjennom samtaler og diskusjoner og følge normer for disse typene kommunikasjon

Nivå 3
Kan kommunisere fleksibelt og effektivt både i kjente og ukjente sammenhenger
<p>Den voksne skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • hente inn og videreformidle informasjon fra ulike arenaer i samfunnet på en hensiktsmessig måte • delta aktivt i meningsutveksling om temaer av privat og offentlig interesse • delta og bidra i foreninger og demokratiske prosesser
Kompetansemål
Kommunikasjons- og læringsstrategier
<p>På dette nivået skal den voksne kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • tilegne seg nødvendig vokabular i nye opplærings- og arbeidssituasjoner • ta i bruk et repertoar av ulike læringsstrategier • reflektere over betydningen av ikke-verbale signaler i kommunikasjon • reflektere over språkvalg og språkbruk i ulike situasjoner • tilpasse kommunikasjonsstrategi til mottaker, formål og sammenheng
Lytte og respondere
<p>På dette nivået skal den voksne kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • forholde seg til humor i kommunikasjon • oppfatte indirekte uttrykte meninger og holdninger i muntlig diskurs • forholde seg kritisk til informasjon • oppfatte forventninger og krav også når disse ikke er eksplisitt uttrykt • ta imot og respondere på positive og negative tilbakemeldinger • forstå ulike talemålsvariasjoner
Tale og kommunisere
<p>På dette nivået skal den voksne kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • gi relevante bidrag og drive diskusjoner framover • avbryte og endre samtaleemne på en passende måte • gi tilbakemeldinger til andre på en konstruktiv måte • argumentere for egne synspunkter • gjennomføre planlagte presentasjoner med utgangspunkt i egne erfaringer eller fagkunnskap • ha et bevisst forhold til hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger til enkeltindivider og grupper • lede og referere møter og diskusjoner

Vedlegg til kompetansemål for muntlig kommunikasjon

Eksempler nivå 1

Eksemplene er kun ment som illustrasjoner på hva man kan få til gjennom kompetanse på de ulike nivåene. De er på ingen måte uttømmende for kompetansemålene. Eksempler for utvikling av kommunikasjons- og læringsstrategier er ikke angitt, da disse er inkludert i de øvrige eksemplene.

I privatliv og samfunnsliv	I arbeidslivet	I utdanning og opplæring
<p>Lytte og respondere</p> <p>Kan oppfatte timeavtaler fra legekontor og lignende</p> <p>Kan forstå og følge en enkel beskrivelse av veien til nærmeste postkontor</p> <p>Kan oppfatte når noen ber om hjelp på en direkte måte</p> <p>Kan forstå en enkel beskrivelse av medisinbruk på apoteket</p> <p>Kan oppfatte og avslutte samtale med en telefonselger</p> <p>Tale og kommunisere</p> <p>Kan innlede en samtale på en høflig måte med en nabo</p> <p>Kan oppgi personlige opplysninger i møte med offentlige kontorer</p> <p>Kan bestille billett til en reise ved henvendelse over skranke</p> <p>Kan klage på en vare i en butikk</p> <p>Kan snakke med folk man kjenner om hverdagslige ting</p> <p>Kan be om hjelp til å komme av bussen på riktig holdeplass</p>	<p>Lytte og respondere</p> <p>Kan følge opp en enkel arbeidsinstruksjon</p> <p>Kan oppfatte og reagere når en kollega ber om hjelp til å løse en arbeidsoppgave</p> <p>Kan oppfatte hovedpoengene i enkel prat i pauser</p> <p>Kan ta i mot en enkel beskjed fra egen leder om nye arbeidsoppgaver</p> <p>Tale og kommunisere</p> <p>Kan gi beskjed når en ikke kan komme på jobb</p> <p>Kan gi en kort muntlig rapport om vesentlige hendelser fra arbeidsøkten</p> <p>Kan gi instruksjon til en kollega om arbeidsoppgaver en kjenner godt</p> <p>Kan videreformidle enkle beskjeder knyttet til arbeidet</p> <p>Kan innlede en samtale med kollegaer i pausen</p>	<p>Lytte og respondere</p> <p>Kan forstå hva man skal gjøre som hjemmearbeid</p> <p>Kan forstå informasjon om kommende kursdag</p> <p>Kan i noen grad forstå andre kursdeltakeres bidrag i læringssituasjonen</p> <p>Kan oppfatte hovedinnholdet i opplest tekst fra aktuelle læremidler</p> <p>Tale og kommunisere</p> <p>Kan be om hjelp til å løse en oppgave</p> <p>Kan ta ordet i en gruppe</p> <p>Kan delta i diskusjoner i undervisningen</p> <p>Kan delta i samtaler med andre kursdeltakere om felles erfaringer</p> <p>Kan beskrive egne læringsbehov for læreren på en enkel måte</p> <p>Kan fortelle om situasjoner der en ikke behersker kommunikasjonen</p>

Eksempler nivå 2

Eksemplene er kun ment som illustrasjoner på hva man kan få til gjennom kompetanse på de ulike nivåene. De er på ingen måte uttømmende for kompetansemålene. Eksempler for utvikling av kommunikasjons- og læringsstrategier er ikke angitt, da disse er inkludert i de øvrige eksemplene.

I privatliv og samfunnsliv	I arbeidslivet	I utdanning og opplæring
<p>Lytte og respondere Kan be om gjentakelse av informasjon og avtaler hvis en ikke har forstått</p> <p>Kan forstå hovedinnholdet i en kort reportasje på tv og radio</p> <p>Kan oppfatte informasjon som gjelder en selv i møter en er blitt innkalt til</p> <p>Tale og kommunisere Kan uttrykke bekymring for egen og barns helse i samtale med helsepersonell</p> <p>Kan i samtale med offentlige kontorer undersøke egne rettigheter og plikter</p> <p>Kan i en samtale gjenta beskjeder med egne ord for å sikre at en har forstått riktig</p>	<p>Lytte og respondere Kan be kollega eller leder gjenta arbeidsinstruksjoner for å sikre felles forståelse</p> <p>Kan få med seg informasjon og meldinger på personalmøter som er av betydning for eget arbeidsområde</p> <p>Er oppmerksom på ukjente fagord og ber gjerne om at ordene gjentas og forklares</p> <p>Kan følge tråden i en gruppesamtale blant kollegaer i pausen</p> <p>Tale og kommunisere Kan tilpasse egen språkbruk og tiltaleformer til ulike formelle og uformelle samtaler på jobben</p> <p>Kan ringe arbeidsgivere og forhøre seg om annonserte stillinger</p> <p>Kan forklare til en avløser hva ens egne arbeidsoppgaver består i</p>	<p>Lytte og respondere Kan forstå hovedinnholdet i en undervisningstime</p> <p>Får med seg beskjeder som blir gitt om hvordan deltakerne skal forberede til neste kursdag</p> <p>Tale og kommunisere Kan forklare hva en selv har bruk for å få opplæring i</p> <p>Kan fortelle om motivasjon og forventninger til opplæringen</p> <p>Kan formulere konkrete mål for egen læringsprosess</p> <p>Kan begrunne hvorfor man er uenig med en annen deltaker på en respektfull måte</p> <p>Kan gjengi egne opplevelser som relevante i opplæringen</p>

Eksempler nivå 3

Eksemplene er kun ment som illustrasjoner på hva man kan få til gjennom kompetanse på de ulike nivåene. De er på ingen måte uttømmende for kompetansemålene. Eksempler for utvikling av kommunikasjons- og læringsstrategier er ikke angitt, da disse er inkludert i de øvrige eksemplene.

I privatliv og samfunnsliv	I arbeidslivet	I utdanning og opplæring
<p>Lytte og respondere Kan holde seg oppdatert gjennom å lytte til nyhetsprogrammer på radio og tv</p> <p>Kan forstå og vurdere informasjon i møte med offentlige kontorer</p> <p>Kan opptre som en deltakende lytter når andre beskriver egen livssituasjon</p> <p>Tale og kommunisere Kan lede møter i foreninger</p> <p>Kan fremme egne synspunkter på foreldremøter</p> <p>Kan oppsummere diskusjoner i borettslaget</p> <p>Kan argumentere for egne rettigheter overfor myndighetspersoner</p> <p>Kan gi positive og negative tilbakemeldinger til barnas lærere</p>	<p>Lytte og respondere Kan vurdere hvilken informasjon som er relevant å referere fra et møte</p> <p>Kan forstå faglige presentasjoner relatert til egen arbeidsplass</p> <p>Kan følge og forstå arbeidsinstrukser</p> <p>Kan forholde seg til ironi og humor i samtaler med kollegaer</p> <p>Kan forstå kunder som snakker en annen dialekt</p> <p>Tale og kommunisere Kan referere fra fagforeningsmøter</p> <p>Kan lede teammøter</p> <p>Kan presentere fagstoff som er relevant for andre på arbeidsplassen</p> <p>Kan forhandle om egen arbeidstid og lønn</p>	<p>Lytte og respondere Kan følge muntlige presentasjoner i fagopplæring uten spesiell tilrettelegging</p> <p>Kan oppfatte hint fra andre kursdeltakere om egen innsats i gruppearbeid</p> <p>Kan oppfatte og memorere nye begreper som introduseres i opplæringen</p> <p>Tale og kommunisere Kan presentere en aktuell tekst og gjøre den relevant for andre kursdeltakere</p> <p>Kan innføre nye temaer i en gruppediskusjon</p> <p>Kan be veileder om å utdype en tilbakemelding om kvalitet på en innlevert oppgave</p>